

7. **Кашенко В.П.** Педагогическая коррекция: Исправление недостатков характера у детей и подростков / В. П. Кашенко – М.: Академия, 2000. – 304 с.
8. **Личко А.Е.** Патохарактерологический диагностический опросник для подростков и опыт его практического применения / А. Е. Личко, М. Я. Иванов. – М.: «Фолиум», 1995. – 64 с.
9. **Максимова Н.О.** Психокоррекційна робота з підлітками групи ризику / Н. О. Максимова // Психолог. – 2003. – № 45. – С. 9 – 12.
10. **Овчарова Р.В.** Технологии образования практического психолога / Р. В. Овчарова. – М.: ВЛАДОС, 2001. – 349 с.
11. **Піддубна Н. В.** Корекція соціальної адаптації дитини в суспільстві / Н. В. Піддубна // Психолог. – 2006. – № 13. – С. 18 – 20.
12. **Gottschalk L. A.** The Measurement of Psychological States Through the Content Analysis of Verbal Behavior / L. A. Gottschalk, G. C. Gleser – Los Angeles: University of California Press, 1969. – 322 p.

ПСИХОЛОГИЧЕСКИЕ ФАКТОРЫ СУИЦИДАЛЬНЫХ ИДЕАЦИЙ И ПРОФИЛАКТИКА САМОУБИЙСТВ В ПОДРОСТКОВОМ ВОЗРАСТЕ

Н. Н. Лукашевич, В. А. Ольховский

Резюме: В статье приведены методики выявления акцентуаций характера, психологические факторы суицидальных идеаций у подростков и даны

рекомендации по их профилактике.

Ключевые слова: суицидальные идеации, депрессия, психотип, акцентуация характера.

PSYCHOLOGICAL FACTORS OF SUICIDAL INTENTIONS AND PROPHYLAXIS OF SUICIDES ARE IN TEENS

N. N. Lukashevich, V. A. Olhovskiy

Resume: Methodologies over of exposure of character accentuations are brought in the article, psychological factors of suicidal intentions for teenagers and recom-

mendations are given on their prophylaxis

Key words: suicidal, intention, psychotype, character accentuations.

УДК 57.017.5+616.718.8

СТАТЕВІ ВІДМІННОСТІ ПЛЕСНОВИХ КІСТОК СТОПИ ЗА ЗНАЧЕННЯМИ СУМАРНОЇ ТОВЩИНИ КОРТИКАЛЬНОГО ШАРУ ТІЛА ТА КОРТИКО-ДІАФІЗАРНОГО ПОКАЗНИКА

Волошинович В. М., Козань Н. М., Волошинович В. М.
Івано-Франківський національний медичний університет

Резюме. На підставі рентгенограмметричних параметрів плеснових кісток стопи людини визначено статеві відмінності в осіб від 1 до 21 року. На кожній рентгенограмі визначали сумарну товщину кортикального шару тіла на рівні середини кістки та вираховували кортико-діафізарний показник I-V плеснових кісток. Статеві відмінності особливо чітко проявляються у віці від 15 до 21 року, що обумовлено завершенням статевого дозрівання. Але за деякими показниками достовірні статеві відмінності проявляються у віці 8 та 11 років, що обумовлено інтенсивним збільшенням поперечних розмірів кісток.

Ключові слова. Статі, кістки стопи, плеснові кістки, рентгенограмметрія.

ВСТУП. Визначення фізичних властивостей невідомої особи є одним із важливих діагностичних медико-криміналістичних завдань, які вирішуються під час проведення судово-медичної експертизи

розчленованих трупів [1]. Необхідність встановлення статі за окремими кістками скелета людини виникає при дослідженні масових жертв при вибуховій травмі з можливим розчленуванням тіла (бойові дії, терористичні акти, авіакатастрофи, техногенні катастрофи).

Актуальній проблемі визначення статі за кістками скелета присвячено окремі дослідження [2, 3], однак вірогідна діагностика статі не завжди можлива. Діагностика статі за кістками скелета в осіб, що не досягли статевої зрілості, значно утруднена в зв'язку з відсутністю чітко виражених ознак, характерних для тієї чи іншої статі.

Визначення статі за кістками стопи в осіб віком від 1 до 21 року та на етнотериторіальних групах населення України досі не вивчена.

Мета роботи. На основі дослідження рентгенограмметричних параметрів кісток стопи встановити критерії діагностики статі в осіб від 1 до 21

року, які проживають на території України.

Матеріал та методи дослідження. Вивчено 426 рентгенограм стоп практично здорових осіб обох статей віком від 1 до 21 року (216 хлопчиків та 210 дівчаток). Рентгенографію кісток стопи проводили на рентгендіагностичних апаратах “РУМ-20М”, “Рентген-30” та “Neodiagnomax-125”. Фокусна відстань становила 100 см, напруга – 40-52 кВ, сила струму – 300 мА, час експозиції – 0,2 сек. Дослідження виконувалось на рентгенплівці “KODAK”. Всім дітям проводили рентгенографію в прямій проекції. Зображення кісток з рентгенівської плівки були оцифровані та записані у вигляді окремих *.jpg - файлів за допомогою цифрової камери Canon Power Shot A700 з програмним забезпеченням Zoom Browser EX та з використанням персонального комп’ютера [4]. Для вимірювання рентгенограмметричних характеристик кісток стопи використовували програмне забезпечення UTHSCSA Image Tool® for Windows® (version 3.00) [5]. На кожній рентгенограмі вимірювали ширину тіла I-V плеснових кісток стопи та сумарну товщину кортикального шару тіла на рівні середини кістки. На підставі отриманих цифрових даних було вираховано кортико-діафізарний показник (КДП) I-V плеснової кістки – відношення СТКШТ до ШТ I-V ПК.

Отримані цифрові дані оброблялись методами варіаційної статистики. Для обчислення похідних параметрів і коефіцієнтів використовували електронні таблиці Microsoft® Excel 2003. Розрахунки проводились

на персональному комп’ютері за допомогою пакетів прикладних програм STATISTICA 6.0, SPSS 12.0 for Windows®. Визначали середнє арифметичне значення (\bar{x}), середню квадратичну похибку середнього арифметичного ($S_{\bar{x}}$), t-розподіл Стьюдента та вірогідність похибки (P) [6].

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ.

Результати визначення сумарної товщини кортикального шару тіла (СТКШТ) та кортико-діафізарного показника (КДП) I плеснової кістки у віці від 1 до 21 року в чоловічій та жіночій вибірках відображені в таблиці 1.

Як бачимо, за значенням СТКШТ I плеснової кістки чоловіча та жіноча сукупність статистично вірогідно відрізняється у віці 1 та 19 років (P<0,05), 6, 9, 12, 18 років (P<0,01), 4, 7, 8, 11 років та сукупності 13 – 17 і 20 – 21 років (P<0,001). Фактор статі проявляється в 4, 9 та 15 – річному віці (P<0,05), 8 років (P<0,01) та 7, 11, 18, 19, 20 років (P<0,001) – для значень КДП I плеснової кістки. Розглянемо результати визначення сумарної товщини кортикального шару тіла II плеснової кістки у віці від 1 до 21 року в чоловічій та жіночій сукупностях. Як видно з таблиці 2, за значенням СТКШТ чоловіча та жіноча сукупності статистично вірогідно відрізняється у віці 6, 10, 12 і 19 років (P<0,05). У віці 8 років (P<0,01) та у віці 11, 15, 20 - 21 рік (P<0,001).

Таблиця 1

Сумарна товщина кортикального шару тіла та кортико – діафізарний показник I плеснової кістки в чоловічій та жіночій вибірках ($\bar{x} \pm S_{\bar{x}}$)

Вік (роки)	СТКШТ I ПК, мм		P	КДП I ПК		P
	чоловіки	жінки		чоловіки	жінки	
1	1,84±0,02	1,48±0,15	<0,05	0,24±0,01	0,22±0,02	>0,05
2	2,39±0,13	2,42±0,20	>0,05	0,29±0,01	0,28±0,02	>0,05
3	2,76±0,18	2,63±0,20	>0,05	0,28±0,02	0,27±0,02	>0,05
4	2,72±0,06	2,20±0,09	<0,001	0,27±0,01	0,24±0,01	<0,05
5	2,59±0,10	2,66±0,11	>0,05	0,25±0,01	0,26±0,01	>0,05
6	2,72±0,05	2,42±0,06	<0,01	0,24±0,01	0,23±0,01	>0,05
7	2,99±0,05	2,43±0,05	<0,001	0,26±0,01	0,22±0,01	<0,001
8	3,24±0,07	2,72±0,05	<0,001	0,26±0,01	0,23±0,01	<0,01
9	2,97±0,10	3,48±0,12	<0,01	0,24±0,01	0,28±0,01	<0,05
10	3,01±0,05	2,79±0,12	>0,05	0,23±0,01	0,22±0,01	>0,05
11	3,26±0,04	2,69±0,02	<0,001	0,26±0,01	0,22±0,01	<0,001
12	3,27±0,05	2,98±0,09	<0,01	0,24±0,01	0,24±0,01	>0,05
13	3,47±0,07	3,06±0,03	<0,001	0,24±0,01	0,23±0,01	>0,05
14	3,67±0,04	3,28±0,05	<0,001	0,26±0,01	0,25±0,01	>0,05
15	4,11±0,09	3,33±0,05	<0,001	0,25±0,01	0,24±0,01	<0,05
16	3,75±0,03	3,23±0,04	<0,001	0,24±0,01	0,24±0,01	>0,05
17	3,98±0,03	3,47±0,04	<0,001	0,26±0,01	0,26±0,01	>0,05

18	3,89±0,02	3,68±0,06	<0,01	0,25±0,01	0,28±0,01	<0,001
19	4,04±0,05	3,81±0,08	<0,05	0,26±0,01	0,29±0,01	<0,001
20	4,31±0,02	3,91±0,03	<0,001	0,27±0,01	0,29±0,01	<0,001
21	4,29±0,02	3,47±0,02	<0,001	0,26±0,01	0,26±0,01	>0,05

Статеві відмінності проявляються в 4, 9 і 15 років ($P<0,05$), 8 років з достовірністю $P<0,01$ та у віці 7, 11 та 18 - 20 років ($P<0,001$) – для значень кортико - діафізарного показника II плеснової кістки.

У результаті проведеного рентгенограмметричного дослідження III плеснової кістки в чоло-

вічій та жіночій вибірках у віці від 1 до 21 року (див. табл. 3) встановлено, що фактор статі проявляється у віці 4, 17 і 19 років ($P<0,05$), 6, 14 років ($P<0,01$) та 7, 8, 10, 11, 13, 15, 16, 18 і 20 – 21 років ($P<0,001$) для значень СТКШТ III плеснової кістки.

Таблиця 2

Сумарна товщина кортикального шару тіла та кортико - діафізарний показник II ПК в чоловічій та жіночій вибірках

Вік (роки)	СТКШТ II ПК, мм		P	КДП II ПК		P
	чоловіки	жінки		чоловіки	жінки	
1	1,54±0,01	1,27±0,13	>0,05	0,24±0,01	0,22±0,02	>0,05
2	2,21±0,20	1,94±0,12	>0,05	0,29±0,01	0,28±0,02	>0,05
3	2,37±0,08	2,46±0,12	>0,05	0,28±0,02	0,27±0,02	>0,05
4	2,63±0,07	2,72±0,07	>0,05	0,27±0,01	0,24±0,01	<0,05
5	2,68±0,12	2,74±0,10	>0,05	0,25±0,01	0,26±0,01	>0,05
6	3,17±0,06	2,87±0,10	<0,05	0,24±0,01	0,23±0,01	>0,05
7	3,38±0,07	3,32±0,05	>0,05	0,26±0,01	0,22±0,01	<0,001
8	3,79±0,06	3,59±0,02	<0,01	0,26±0,01	0,23±0,01	<0,01
9	3,63±0,11	3,82±0,11	>0,05	0,24±0,01	0,28±0,01	<0,05
10	3,82±0,07	3,62±0,05	<0,05	0,23±0,01	0,22±0,01	>0,05
11	4,21±0,05	3,83±0,05	<0,001	0,26±0,01	0,22±0,01	<0,001
12	3,91±0,06	4,19±0,11	<0,05	0,24±0,01	0,24±0,01	>0,05
13	4,32±0,09	4,21±0,06	>0,05	0,24±0,01	0,23±0,01	>0,05
14	4,80±0,11	4,64±0,04	>0,05	0,26±0,01	0,25±0,01	>0,05
15	4,78±0,05	4,45±0,05	<0,001	0,25±0,01	0,24±0,01	<0,05
16	4,72±0,04	4,70±0,04	>0,05	0,24±0,01	0,24±0,01	>0,05
17	4,91±0,03	4,84±0,04	>0,05	0,26±0,01	0,26±0,01	>0,05
18	4,66±0,12	4,87±0,06	>0,05	0,25±0,01	0,28±0,01	<0,001
19	4,96±0,03	4,82±0,05	<0,05	0,26±0,01	0,29±0,01	<0,001
20	5,15±0,04	4,91±0,05	<0,001	0,27±0,01	0,29±0,01	<0,001
21	5,10±0,04	4,66±0,02	<0,001	0,26±0,01	0,26±0,01	>0,05

Фактор статі проявляється в 11 і 21 рік ($P<0,05$), 7 і 17 років ($P<0,01$) та для 18 – 20 років ($P<0,001$) – для значень кортико - діафізарного показника III ПК (див. табл. 3).

Таблиця 3

Сумарна товщина кортикального шару тіла та кортико - діафізарний показник III плеснової кістки в чоловічій та жіночій вибірках ($\bar{x} \pm S_{\bar{x}}$)

Вік (роки)	СТКШТ III ПК, мм		P	КДП III ПК		P
	чоловіки	жінки		чоловіки	жінки	
1	1,73±0,01	1,48±0,12	>0,05	0,45±0,01	0,44±0,02	>0,05
2	2,16±0,09	1,92±0,16	>0,05	0,56±0,02	0,51±0,05	>0,05
3	2,30±0,09	2,26±0,09	>0,05	0,51±0,02	0,50±0,02	>0,05
4	2,52±0,06	2,29±0,08	<0,05	0,52±0,01	0,50±0,02	>0,05
5	2,52±0,10	2,40±0,07	>0,05	0,53±0,02	0,48±0,01	>0,05
6	2,76±0,08	2,40±0,09	<0,01	0,50±0,01	0,46±0,02	>0,05
7	2,92±0,07	2,49±0,05	<0,001	0,51±0,02	0,43±0,02	<0,01
8	3,29±0,07	2,66±0,10	<0,001	0,50±0,01	0,46±0,02	>0,05
9	3,01±0,14	3,08±0,07	>0,05	0,50±0,02	0,46±0,02	>0,05
10	3,20±0,06	2,84±0,04	<0,001	0,48±0,02	0,46±0,02	>0,05
11	3,47±0,07	2,90±0,02	<0,001	0,54±0,02	0,47±0,01	<0,05
12	3,22±0,07	3,05±0,11	>0,05	0,46±0,02	0,46±0,02	>0,05
13	3,62±0,08	3,25±0,04	<0,001	0,49±0,02	0,49±0,01	>0,05
14	3,79±0,06	3,54±0,03	<0,01	0,52±0,02	0,53±0,01	>0,05
15	3,85±0,05	3,34±0,04	<0,001	0,49±0,01	0,48±0,01	>0,05
16	3,86±0,04	3,41±0,04	<0,001	0,49±0,01	0,51±0,01	>0,05
17	3,90±0,04	3,74±0,05	<0,05	0,49±0,01	0,54±0,01	<0,01
18	3,96±0,02	3,63±0,04	<0,001	0,47±0,01	0,52±0,01	<0,001
19	3,94±0,05	3,79±0,04	<0,05	0,47±0,01	0,59±0,01	<0,001
20	4,09±0,03	3,82±0,03	<0,001	0,49±0,01	0,55±0,01	<0,001
21	4,04±0,03	3,38±0,03	<0,001	0,49±0,01	0,46±0,01	<0,05

За значенням СТКШТ IV плеснова кістка в чоловічій та жіночій сукупності статистично вірогідно відрізняється у віці 10 і 19 років ($P<0,05$), 7 і 17 років ($P<0,01$), 8 і 11 років та для сукупності 14 – 16, 18 і 20

– 21 рік ($P<0,001$), як це видно з таблиці 4.

Фактор статі проявляється в сукупності 16 – 20 років ($P<0,001$) – для значень КДП IV плеснової кістки.

Таблиця 4

Сумарна товщина кортикального шару тіла та кортико - діафізарний показник IV плеснової кістки в чоловічій та жіночій вибірках ($\bar{x} \pm S_{\bar{x}}$)

Вік (роки)	СТКШТ IV ПК, мм		P	КДП IV ПК		P
	чоловіки	жінки		чоловіки	жінки	
1	1,67±0,01	1,33±0,16	>0,05	0,42±0,01	0,40±0,04	>0,05
2	1,87±0,15	1,90±0,18	>0,05	0,50±0,03	0,44±0,05	>0,05
3	2,47±0,20	2,57±0,18	>0,05	0,54±0,04	0,55±0,04	>0,05
4	2,24±0,04	2,23±0,08	>0,05	0,46±0,01	0,52±0,04	>0,05
5	2,23±0,08	2,24±0,05	>0,05	0,45±0,02	0,44±0,01	>0,05
6	2,39±0,09	2,24±0,07	>0,05	0,41±0,02	0,41±0,01	>0,05
7	2,50±0,07	2,26±0,03	<0,01	0,45±0,02	0,41±0,01	>0,05

8	2,86±0,07	2,46±0,08	<0,001	0,43±0,01	0,41±0,01	>0,05
9	2,68±0,08	2,82±0,05	>0,05	0,45±0,02	0,43±0,01	>0,05
10	2,76±0,03	2,60±0,05	<0,05	0,42±0,01	0,41±0,01	>0,05
11	3,00±0,07	2,69±0,02	<0,001	0,47±0,02	0,45±0,03	>0,05
12	2,76±0,05	2,84±0,10	>0,05	0,41±0,01	0,45±0,02	>0,05
13	3,08±0,09	2,85±0,08	>0,05	0,42±0,02	0,44±0,02	>0,05
14	3,33±0,05	3,03±0,03	<0,001	0,45±0,02	0,45±0,01	>0,05
15	3,44±0,05	2,81±0,05	<0,001	0,41±0,01	0,40±0,01	>0,05
16	3,42±0,05	2,98±0,04	<0,001	0,40±0,01	0,46±0,01	<0,001
17	3,48±0,04	3,33±0,03	<0,01	0,42±0,02	0,50±0,01	<0,001
18	3,70±0,03	3,34±0,05	<0,001	0,43±0,01	0,48±0,01	<0,001
19	3,65±0,03	3,51±0,05	<0,05	0,42±0,01	0,52±0,01	<0,001
20	3,81±0,02	3,53±0,02	<0,001	0,43±0,01	0,53±0,01	<0,001
21	3,76±0,03	3,23±0,02	<0,001	0,46±0,01	0,44±0,01	>0,05

Результати визначення сумарної товщини кортикального шару тіла (СТКШТ) та кортико-діафізарного показника (КДП) V плеснової кістки відображено в таблиці 5.

Як бачимо, за значенням СТКШТ V плеснової кістки чоловіча та жіноча сукупності статистично вірогідно відрізняються у віці 5, 16, 18, 19 років ($P<0,05$), 1, 8, 10, 11, 14 років ($P<0,01$) та для 7, 15, 21 року ($P<0,001$), як це видно з табл. 5.

Таблиця 5

**Сумарна товщина кортикального шару тіла та кортико - діафізарний показник
V плеснової кістки в чоловічій та жіночій вибірках ($\bar{x} \pm S_{\bar{x}}$)**

Вік (роки)	СТКШТ V ПК, мм		P	КДП V ПК		P
	чоловіки	жінки		чоловіки	жінки	
1	2,02±0,02	1,56±0,14	<0,01	0,42±0,01	0,41±0,02	>0,05
2	2,18±0,10	1,94±0,23	>0,05	0,54±0,02	0,41±0,06	>0,05
3	2,57±0,16	2,59±0,13	>0,05	0,48±0,02	0,52±0,03	>0,05
4	2,31±0,04	2,24±0,08	>0,05	0,42±0,01	0,45±0,03	>0,05
5	2,52±0,08	2,31±0,04	<0,05	0,43±0,02	0,37±0,01	<0,05
6	2,47±0,08	2,36±0,08	>0,05	0,38±0,01	0,39±0,02	>0,05
7	2,67±0,05	2,41±0,03	<0,001	0,44±0,02	0,40±0,01	>0,05
8	2,97±0,06	2,57±0,09	<0,01	0,41±0,02	0,37±0,01	>0,05
9	2,74±0,09	2,81±0,06	>0,05	0,40±0,02	0,41±0,01	>0,05
10	2,92±0,03	2,70±0,07	<0,01	0,41±0,01	0,38±0,01	>0,05
11	3,10±0,04	2,91±0,02	<0,01	0,44±0,01	0,42±0,02	>0,05
12	2,93±0,04	3,07±0,10	>0,05	0,40±0,01	0,43±0,01	>0,05
13	3,24±0,06	3,07±0,05	>0,05	0,41±0,01	0,41±0,01	>0,05
14	3,50±0,06	3,25±0,04	<0,01	0,42±0,01	0,43±0,01	>0,05
15	3,64±0,05	3,14±0,04	<0,001	0,42±0,01	0,38±0,01	<0,001
16	4,14±0,37	3,25±0,05	<0,05	0,48±0,04	0,45±0,01	>0,05
17	3,59±0,04	3,57±0,03	>0,05	0,42±0,01	0,47±0,01	<0,001
18	3,81±0,03	3,66±0,04	<0,05	0,42±0,01	0,46±0,01	<0,001
19	3,79±0,03	3,70±0,05	>0,05	0,46±0,02	0,48±0,01	>0,05
20	3,88±0,03	3,79±0,02	<0,05	0,44±0,01	0,50±0,01	<0,001
21	3,80±0,03	3,45±0,01	<0,001	0,43±0,01	0,43±0,01	>0,05

Статеві ознаки проявляються в 5 років ($P < 0,05$) та 15, 17, 18, 20 років ($P < 0,001$) – для значень КДП V плеснової кістки (див. табл. 5).

ВИСНОВОК. Отже, нами було встановлено статеві відмінності плеснових кісток стопи за значеннями сумарної товщини кортикального шару тіла та кортико-діафізарного показника в осіб чоловічої та жіночої статі у віці 1 – 21 року. Статеві відмінності особливо чітко проявляються у віці від 15 до 21 року, що обумовлено завершенням статевого дозрівання.

Але за деякими показниками достовірні статеві відмінності проявляються у віці 8 та 11 років. Саме у віці від 8 до 11 років спостерігається інтенсивне збільшення поперечних розмірів і наростання м'язової сили, тобто так званий другий період “заокруглення” [7]. Оскільки сумарна товщина кортикального шару тіла та кортико-діафізарний показник є поперечними розмірами, наші дослідження підтверджують справедливості виділення так званих періодів “витягування” та “заокруглення”.

Вивчені нами закономірності можна враховувати при проведенні судово-медичних експертиз з приводу встановлення статі.

Література:

1. Чулахов В. Н. Диагностика прижизненного роста человека по длине стопы при судебно-медицинском исследовании частей труппа /В.Н. Чу-

лахов, И. П. Малов, В. Ю. Иванов // Судебно-медицинская экспертиза.– 2009.– Т. 52, № 2.– С. 21–24.

2. Михальчук Н.М. Дифференційні ознаки статевої належності за рентгеностеометричними параметрами під'язикової кістки /Н.М. Михальчук // Вісник морфології.– 2004.– № 1.– С. 47–48.

3. Методы определения пола человека по рентгенограмме кисти /Н.Н. Гончарова, О.В. Самоходская, М. В. Федулова [и др.] // Судебно-медицинская экспертиза.– 2005.– Т. 48, № 5.– С. 21–26.

4. Гуров О.М. Використання цифрових приладів для масштабного і метричного фотографування об'єктів судово-медичної експертизи / О. М. Гуров // Український судово-медичний вісник.– 2004.– №2.– С. 28–32.

5. Reliability of a digital image method for measuring medial mandibular flexure in dentate subjects /R. Shinkai, S.de A. Canabarro, C. Schmidt [at.al.] //Journal of Applied Oral Science.– 2004.– Vol. 4, № 2.–P. 358–362.

6. Зайцев В.М. Прикладная медицинская статистика / Зайцев В. М., Лифляндский В. Г., Маринкин В. И.– СПб: ООО “Издательство Фолиант”, 2003.– 432 с.

7. Медицина дитинства / [Акопян Г. Р., Антипкін Ю. Г., Берзін В. І. та ін.]; під ред. П. С. Мошича.– К.: Здоров'я, 1994.– Т. 1.– 702 с.

ПОЛОВЫЕ ОТЛИЧИЯ ПЛЮСНЕВЫХ КОСТЕЙ СТОПЫ ЗА ЗНАЧЕНИЯМИ СУММАРНОЙ ТОЛЩИНЫ КОРТИКАЛЬНОГО СЛОЯ ТЕЛА И КОРТИКО-ДИАФИЗАРНОГО ПОКАЗАТЕЛЯ

Волошинович В.М., Козань Н.Н., Волошинович В.М.

Резюме. На основании рентгенограмметрических параметров плюсневых костей стопы человека определены половые отличия у лиц от 1 до 21 года. На каждой рентгенограмме определяли суммарную толщину кортикального слоя тела на уровне середины кости и высчитывали кортико-диафизарный показатель I-V плюсневых костей. Половые отличия особенно четко проявляются в возрасте от 15 до 21 года, что

обусловлено завершением полового созревания. По некоторым показателям достоверные половые отличия определяются в возрасте 8 и 11 лет, что обусловлено интенсивным увеличением поперечных размеров костей.

Ключевые слова. Пол, кости стопы, плюсневые кости, рентгенограмметрия.

SEXUAL DIFFERENCES OF METATARSAL BONES OF FOOT AFTER VALUES OF TOTAL THICKNESS OF CORTICAL LAYER OF BODY AND CORTICAL-DIAFIZAL INDEX

Voloshynovych V. M., Kozan N. M., Voloshynovych V. M.

Resume. On the basis of roentgenogram measuring parameters of metatarsal bones of man foot sexual differences are certain at persons from 1 to 21 year. On every roentgenogram determined the total thickness of cortical layer of body at the level of middle of bone and calculated cortical-diafizal index of I-V of metatarsal bones. Sexual differences especially expressly show up in age from 15 to

21 year, that contingently completion of the sexual ripening. But on some indexes reliable sexual differences show up in age 8 and 11 years, that contingently the intensive increase of transversal sizes of bones.

Key-words. Sex, foot bones, metatarsal bones, roentgenogrammetry.